

[Rosing.]

land skal og vil være mere for grønlænderne, hvor Grønlands særpræg bevares.

Hvis vi skal bevare og fortsætte med det dansk-grønlandske samvirke til løsning af vore mangeartede problemer og have Danmark som port til den øvrige verden, mens vi samtidig giver grønlænderen øget indflydelse på og ansvar for udviklingen, må vi for at undgå knæk i udviklingen vælge mellemvejen, så vi kan tilgodese de to alternativer. Jeg har også forstået den del af statsministerens skriftlige redegørelse om, hvad regeringen agter at gøre for Grønland, derhen, at vi må gå mellemvejen. Han siger nemlig, at grønlænderne selv i højere grad skal medvirke ved den praktiske løsning af de udviklingsmæssige opgaver, at antallet af udsendte danske således vil reduceres, og at man i højere grad vil søge at inddrage den grønlandske arbejdskraft i løsning af opgaverne. For at alt dette skal kunne realiseres, vil der blive lagt øget vægt på at forbedre undervisningen og uddannelsesforholdene.

For mig at se kan en sådan politik fremmes ved, at man søger vort kommunale selvstyre etableret så hurtigt, som det praktisk, sagligt er muligt, måske i forbindelse med indførelse af indkomstbeskatningen i Grønland. Sådan er Grønlandsudvalget af 1960s forslag, som også toner frem i den seneste tid. I relation hertil bør der indledes afvikling af den dobbelte administration af Grønland, således at visse instanser, der findes her i landet, kan overflyttes til Grønland, f. eks. byplanlægningen og GTOs rådgivende virksomhed.

Den primære målsætning for Grønlands fremtid og den store danske økonomiske indsats i løbet af den sidste snes år forstås derhen, at den grønlandske befolkning skal udvikles således, at den selv til sin tid vil kunne klare de fleste af opgaverne. I slutningen af sin redegørelse i foråret sagde Grønlandsministeren — Folketingstidende 1969-70, sp. 5278:

„Denne udbygning nærmer sig nu sin afslutning, og jeg håber, vi i de kommende år får kraft til at koncentrere os om sådanne menneskelige ting, som vil få betydning for den enkelte grønlænder.“

Ja, i dag er tiden inde til at gøre mere for selve grønlænderens fremtid og give ham chance for at tage et større ansvar for ud-

viklingen. Når den grønlandske befolkning får større indflydelse på sin egen udvikling og mere økonomisk ansvar for, hvad der skal ske deroppe, vil den ligesom andre minoriteter i Norden selv afgøre, om den vil bevare sit særpræg og sprog, hvilket allerede er udtrykt klart under Holsteinsborgkonferencen. Men dette må ikke forstås således, at vi grønlændere vil forkaste eller ringeagte det kontaktsprog, som det danske sprog er. Nej, dansk er for os en nøgle til verdenssprog som f. eks. engelsk. I øvrigt er jeg sikker på, at Grønland til sin tid vil være et tosproget land. Dette viser sig efterhånden tydeligere hos den yngre generation.

Statsministeren berører i sin åbningstale også fiskeriet, som i de seneste år dog ikke har kunnet fremvise gode resultater på grund af forringede klimatiske forhold. Jeg deler regeringens opfattelse af, at den planlagte udbygning af den grønlandske fiskerflåde med større havgående skibe, eller rettere sagt trawlere, vil give bedre mulighed for fremtidig at sikre råvaretilførsel til industrianlæggene og hermed beskæftigelsen i land. En sådan fiskerflåde kan følge torskens, hvor den findes.

Men for mig er det også vigtigt, hvis sådanne skibe skal kunne bemannes af grønlændere, at de unge først lærer vilkårene og arbejdet om bord på sådanne skibe i andre lande at kende. Det er jo en kendsgerning i Grønland, at de unge eller de mindre fiskere søger arbejde på landjorden, fordi dette er sikrere, og fordi det at være fisker i Grønland hele året rundt er et hårdt job. Lad de unge først prøve fiskerierhvervet ude under mildere himmelstrøg, så de kan blive fortrolige med og glade for erhvervet, før de kommer tilbage til grønlandske farvande. Der må gives mulighed for, at de unge grønlændere, som i mange tilfælde har udlængsel, får hyre om bord på f. eks. norske og færøske eller andre trawlere.

Som jeg ved flere lejligheder har sagt her fra talerstolen, er fiskeriet meget følsomt over for klimatiske ændringer, og der er for stor ensidighed i det grønlandske erhvervslev. Vel er der med tiden etableret forskellige private virksomheder i Grønland, men kun ca. $\frac{1}{3}$ af sådanne ejes af grønlændere, resten af danskere. Forklaringen er den, at grønlænderne både mangler en tilstrækkelig uddannelse og den tradition for at føre så-